

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. van der Hoek
Auteur Dhr. P. Haker
Telefoon 5113431 E-mail: phaker@haarlem.nl
STZ/Wwgz Reg.nr. 221126
Te kopiëren: brief
B & W-vergadering van 6 september 2011

Onderwerp

Beantwoording burgerinitiatief, vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie (Inhoudelijk deel haalbaarheidsonderzoek Gedempte Oude Gracht 138)

DOEL: Besluiten

Het college geeft met voorliggende nota en bijlage invulling aan de door de gemeenteraad verstrekte bestuursopdracht naar aanleiding van het burgerinitiatief over de unilocatie (artikel 7 verordening burgerinitiatief).

De beantwoording geldt uitsluitend de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de Gedempte Oude Gracht 138.

B&W

1. Het college besluit in te stemmen met de beantwoording van het burgerinitiatief en overige vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie (inhoudelijk deel haalbaarheidsonderzoek Gedempte Oude Gracht 138)
2. Het college stelt de raad voor de openstaande toezeggingen 0604 en 0711 (beantwoording vragen) hiermee af te doen.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties
4. Communicatieparagraaf: de brief wordt daags na de besluitvorming verzonden naar de opsteller van het burgerinitiatief en op de lijst ingekomen stukken gezet van de eerstvolgende vergadering van de commissies Samenleving en Bestuur.

Collegebesluit

Onderwerp: Beantwoording burgerinitiatief, vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie (Inhoudelijk deel haalbaarheidsonderzoek Gedempte Oude Gracht 138)

Reg. Nummer: STZ/WWGZ/2011/221126

1. Inleiding

Naar aanleiding van het openbare debat over de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de Gedempte Oude Gracht 138 (GOG), hebben enkele omwonenden en andere belanghebbenden vragen gesteld en hun zienswijze gegeven over deze locatie. Voorts is er een burgerinitiatief tot stand gekomen, waarin ook een aantal vragen wordt gesteld. Met voorliggende nota en bijlage voert het college de bestuursopdracht naar aanleiding van het burgerinitiatief uit (artikel 7 verordening burgerinitiatief).

De beantwoording geldt uitsluitend de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de GOG. In eerste instantie heeft het college aangegeven deze vragen en zienswijzen te beantwoorden in het haalbaarheidsonderzoek naar de optionele locatie GOG. Gelet op het feit dat het onderzoek naar deze locatie tijdelijk is gestaakt, beantwoorden wij één en ander nu in een separate brief (bijlage).

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit in te stemmen met de beantwoording van het burgerinitiatief en overige vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie (inhoudelijk deel haalbaarheidsonderzoek Gedempte Oude Gracht 138)
2. Het college stelt de raad voor de openstaande toezeggingen 0604 en 0711 (beantwoording vragen) hiermee af te doen.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties
4. Communicatieparagraaf: de brief wordt daags na de besluitvorming verzonden naar de opsteller van het burgerinitiatief en op de lijst ingekomen stukken gezet van de eerstvolgende vergadering van de commissies Samenleving en Bestuur.

3. Beoogd resultaat

Het college geeft met voorliggende nota en bijlage invulling aan de door de gemeenteraad verstrekte bestuursopdracht naar aanleiding van het burgerinitiatief over de unilocatie. Omdat de vragen van andere belanghebbenden dan de indieners van het burgerinitiatief met elkaar overeenkomen, beantwoordt het college hiermee ook de vragen en zienswijzen van andere belanghebbenden. De beantwoording geldt uitsluitend de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de GOG.

4. Argumenten

College geeft antwoord

Het college geeft op grond van artikel 7 van de verordening burgerinitiatief haar reactie op de vragen en zienswijzen van belanghebbenden bij de unilocatie op de optionele locatie GOG. Daarnaast geven wij hiermee invulling aan de door de raad verstrekte bestuursopdracht naar aanleiding van het burgerinitiatief.

5. Kanttekeningen

Beantwoording geldt uitsluitend optionele locatie GOG

Deze nota geldt uitsluitend de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de Gedempte Oude Gracht 138. In september presenteren wij een nieuw plan van aanpak voor het realiseren van een unilocatie in de stad.

6. Uitvoering

Niet van toepassing.

7. Bijlagen

Brief van college: beantwoording burgerinitiatief, vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Gemeenteraad Haarlem

Datum 6 september 2011
Uw kenmerk -
Ons kenmerk STZ/WWGZ/2011/257067
Contactpersoon P. Haker
Doorkiesnummer 023-5113431
E-mail phaker@haarlem.nl
Onderwerp beantwoording burgerinitiatief, vragen en visies van belanghebbenden ten aanzien van de unilocatie (inhoudelijk deel haalbaarheidsonderzoek Gedempte Oude Gracht 138)

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Naar aanleiding van het openbare debat over de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de Gedempte Oude Gracht 138 (GOG), hebben enkele omwonenden en andere belanghebbenden vragen gesteld en hun zienswijze gegeven over deze locatie. Voorts is er een burgerinitiatief tot stand gekomen, waarin ook een aantal vragen wordt gesteld. Met deze brief voeren wij de bestuursopdracht naar aanleiding van het burgerinitiatief uit.

Omdat de vragen van andere belanghebbenden dan de indieners van het burgerinitiatief met elkaar overeenkomen, beschouwen wij hiermee alle vragen als beantwoord.

De beantwoording geldt overigens uitsluitend de mogelijke vestiging van de unilocatie aan de GOG. In eerste instantie heeft het college aangegeven deze vragen en zienswijzen te beantwoorden in het haalbaarheidsonderzoek naar de optionele locatie GOG. Gelet op het feit dat het onderzoek naar deze locatie tijdelijk is gestaakt, beantwoorden wij één en ander nu in voorliggende separate brief.

Bestuursopdracht burgerinitiatief

Naar aanleiding van het ingediende burgerinitiatief heeft de gemeenteraad ons een bestuursopdracht verstrekt. De opdracht is als volgt geformuleerd:

‘de raad heeft ons verzocht een notitie op te stellen met daarin:

- a. Een reactie op hoe het college in de toekomst bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen de maatschappelijke bestemmingen en functies nader gaat concretiseren (conform hetgeen zij heeft aangegeven in ad. 2 van haar reactie op het burgerinitiatief, 2011/47853);
- b. Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:
 - i. Van mevrouw Lolis tijdens de vergadering van 27 januari jl. (2011/56842)
 - ii. De bijlage bij het burgerinitiatief (2011/56790)
 - iii. Brief van wijkraad Heiliglanden-De Kamp van 2 februari jl. (2011 56876)
 - iv. De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief van de vergadering van 3 februari jl. (2011/36159)
 - v. Van de heer Pollé van Actiecomité UnilocatieNee van 28 februari jl. (2011/49128)
 - vi. De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief tijdens de vergadering van 17 maart jl. (zie bijlage)
- c. Een reactie op de commissiebehandeling van het burgerinitiatief van 17 maart 2011 en gedane toezeggingen’

Een reactie op hoe het college in de toekomst bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen de maatschappelijke bestemmingen en functies nader gaat concretiseren (conform hetgeen zij heeft aangegeven in ad. 2 van haar reactie op het burgerinitiatief, 2011/47853);

Zowel de wetgever als jurisprudentie zorgen ervoor dat bestemmingsplannen concreter moeten worden beschreven dan voorheen het geval was. Om die reden onderzoeken wij momenteel of het mogelijk en wenselijk is om in de toekomst onderscheid te maken tussen de specifieke vormen van maatschappelijke voorzieningen. Vanwege het unieke en eenmalige karakter van de unilocatie, dat onvergelijkbaar is met andere voorzieningen, is de wenselijkheid en noodzakelijkheid hiervan voor de unilocatie volgens ons nog niet duidelijk.

Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

- i. Van mevrouw Lolis tijdens de vergadering van 27 januari jl. (2011/56842)**

Zorgvuldigheidsbeginsel

Insprekers zijn van mening dat er onzorgvuldig is gehandeld als het gaat om participatie en inspraak, transparantie van bestuurlijke besluitvorming. ‘Van het onderzoek klopt niets, bestemmingstechnisch onmogelijk, de belangen van zowel gebruiker als omwonenden worden hierin tekort gedaan. Er is geen vooroverleg geweest met wijkraden en bewoners en de procedure om te komen tot een deugdelijk besluit heeft gefaald. Er is geen rekening gehouden met beloftes die gedaan zijn aan de omwonenden van de huidige gebruiksruimte aan de Gravinnesteeg’.

Vertrouwensbeginsel

‘Wie op goede gronden, bijvoorbeeld na een duidelijke toezegging, erop mag vertrouwen dat de overheid een bepaald besluit neemt, heeft daar ook recht op. Dat er toezeggingen zijn gedaan is wel duidelijk, alsmede dat duidelijk is dat die niet zijn nagekomen’.

Reactie college

Ten aanzien van het zorgvuldigheidsbeginsel delen wij de mening van insprekers niet. Het ontwikkelingstraject voor de unilocatie kent een lange geschiedenis, waarin wij verschillende keren met de commissie hebben gesproken over de unilocatie. In zijn algemeenheid zijn hierover ook openbare stukken bekend gemaakt en is dit onderwerp via informatie aan de media gecommuniceerd. Specifiek over de mogelijke locatie van de unilocatie hebben wij ervoor gekozen pas met een wijkraad of wijkraden in overleg te gaan, indien er een reële mogelijke locatie in zicht zou zijn.

Naast een quickscan op basis van opgestelde criteria maakt ook politiek draagvlak onderdeel uit of een locatie als reële mogelijkheid kan worden aangemerkt. Daarom hebben wij eerst aan de leden van de raadscommissie Samenleving gevraagd of er nog voldoende draagvlak voor de unilocatie als concept was én of de commissie zich kon vinden in een haalbaarheidsonderzoek naar de GOG 138. Als er onvoldoende steun was geweest voor het concept unilocatie en de optie GOG 138, dan was het proces daar gestopt. Pas nadat bleek dat er nog ruim voldoende draagvlak bestond voor beide vragen, is het debat direct in alle openbaarheid hervat. Ook is er op diverse wijze uitgebreid gecommuniceerd, bijvoorbeeld via een informatieavond voor omwonenden, gesprekken met de wijkraad, brieven, persberichten, openbare behandelingen in de gemeenteraad en commissie Samenleving, etc.

Zoals in de praktijk ook gebleken is, was er nog alle ruimte voor alle belanghebbenden om invloed te hebben op de definitieve besluitvorming.

De verschillende locaties die in de loop van de tijd in beeld kwamen, zijn aan de hand van een quick scan beoordeeld. Met uitzondering van de GOG vielen alle locaties af. Hoewel ook de GOG in eerste instantie niet leek te voldoen aan het program van eisen, zijn Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils na een bezoek aan de GOG zelf tot de conclusie gekomen dat deze locatie voldoende kansrijk was om het uitgebreide haalbaarheidsonderzoek te starten.

In 2008 hebben wij in het omwonendenoverleg Magdalenaklooster voor het eerst de mogelijke ontwikkeling van de unilocatie gemeld. Hoewel dit wel de intentie was en is van het college, is er geen toezegging gedaan dat de unilocatie er ook daadwerkelijk gaat komen.

Bij de plannen rondom de unilocatie is het uitgangspunt geweest om de dag- en nachtopvang van het Leger des Heils samen te voegen met de gebruikersruimte van Brijder Verslavingszorg in één pand. De drie huidige locaties zouden dan kunnen sluiten.

Motiveringsbeginsel

Insprekers zijn van mening dat niet is voldaan aan het motiveringsbeginsel. 'De feiten kloppen niet, zo worden de criteria voor de locatie aangepast (vierkante meters, buitenruimte). Er is niet gemotiveerd waarom de eisen nu ineens zijn aangepast'.

Reactie college

Al in maart 2009 hebben wij aangegeven: 'uiteraard zal, afhankelijk van de te kiezen locatie/het nog te vinden pand, bezien moeten worden of in redelijkheid aan alle eisen concreet invulling kan worden gegeven. Het Program van Eisen is niets meer/minder dan een streefsituatie' (Nota Plan van aanpak unilocatie, 2009/57082). Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils hebben zelf aangegeven mogelijkheden te zien om de locatie GOG verder te onderzoeken.

Rechtszekerheidsbeginsel

Insprekers zijn van mening dat niet is voldaan aan het rechtszekerheidsprincipe. Insprekers doelen hier op het bestemmingsplan en het niet toepassen van de zoneringslijst.

Reactie college

Ten aanzien van het rechtszekerheidsbeginsel delen wij de mening van insprekers niet. Naast de start van het openbare communicatietraject, geldt ook dat gelet op de beoogde functies die uitgevoerd worden in de unilocatie, er een omgevingsvergunning noodzakelijk zal zijn. De hiervoor benodigde procedures zijn opgenomen in de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en de Awb (Algemene wet bestuursrecht). In deze procedure is ook de rechtszekerheid van burgers geborgd. Bij de zoektocht naar de locatie zal tevens aandacht worden besteed aan de milieuzoneringslijst van de VNG.

Gelijkheidsbeginsel

Insprekers zijn van mening dat deze principes niet zijn toegepast. 'Het gelijkheidsbeginsel wordt met voeten getreden gezien het feit dat burgers die zich niet op sociale bijstand kunnen beroepen, niet opgewassen zijn tegen de gemeente die met geld van burgers eindeloos kunnen procederen. Ook met betrekking tot de verschillende petten die de gemeente opheeft wordt het gelijkheidsbeginsel niet nageleefd'.

Fair-play-beginsel

'De overheid moet zich onpartijdig opstellen en moet noodzakelijke openheid en eerlijkheid in acht nemen'.

Reactie college

Het college voert door de gemeenteraad vastgesteld beleid uit. De gemeente Haarlem wil het aantal daklozen verminderen, de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan bevorderen en de kwaliteit van leven van OGGz-cliënten verbeteren. De gemeente Haarlem heeft hierover ook afspraken gemaakt met het Rijk.

Bij het besturen van een gemeente zijn er altijd verschillende belangen in het geding die soms ook met elkaar conflicteren. In ons democratisch bestel, moet het college hierin een bestuurlijke afweging maken en besluiten nemen. De gemeenteraad stelt hierbij de kaders en controleert het college op uitvoering daarbij. De besluitvorming vindt plaats via het gebruikelijke politiek-bestuurlijke en democratische proces zoals in Nederland voor gemeenten geldt.

Een reactie op de insprekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

ii. De bijlage bij het burgerinitiatief (2011/56790)

Verspillen belastinggeld

‘Stop met verspilling van belastinggeld bij onnodige haalbaarheidsonderzoeken’.

Reactie college

Het is gebruikelijk om bij complexe projecten goed onderzoek te doen naar alle aspecten die hierbij komen kijken. Dat geldt in het geval van de unilocatie bijvoorbeeld het technisch onderzoek naar de fysieke inrichtingsmogelijkheden van een pand, de financiële onderbouwing van de exploitatie van een pand, de noodzakelijke beheersmaatregelen ten aanzien van de veiligheid en leefbaarheid et cetera. Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek draagt hiermee bij aan een onderbouwd besluit over de geschiktheid van die locatie.

Openheid

‘De democratische besluitvorming te vergroten door impopulaire maatregelen zoals plannen van overlastgevende voorzieningen te realiseren, in alle openheid vanaf het beginstadium te bespreken’.

Reactie college

Wij zijn van mening dat het openbaar maken van mogelijk overlastgevende locaties pas zinvol is als er daadwerkelijk een serieuze optie in beeld komt. Dit om onnodige onrust te voorkomen. Zo hebben wij dan ook gehandeld ten aanzien van de optie GOG.

Dat neemt niet weg dat wij in het nieuwe plan van aanpak voor de realisatie van de unilocatie hier op een andere wijze mee om willen gaan. Wij zijn voornemens om vanaf het allereerste begin de hulp van de wijkraden in te roepen bij het zoeken en beoordelen van mogelijk geschikte locaties.

Rechtszekerheid bestemmingsplan

‘Een bestemmingsplan rechtszekerheid te laten bieden, door iedere functie duidelijk te benoemen en te omschrijven, ook de overlastgevende functies zoals een verslavingszorgfunctie. Alsmede verslavingszorgfuncties duidelijk te benoemen en te bestemmen. Immers de gemeente heeft wel beleidsvrijheid bij het vaststellen van een bestemmingsplan, maar de beleidsvrijheid wordt begrensd door het recht van goede ruimtelijke ordening. Daarmee doelende op rechtsbescherming die een bestemmingsplan moet bieden’.

Rechtsongelijkheid

‘Gezien bovenstaande is er momenteel rechtsongelijkheid. Daarmee bedoelen wij dat functies op de zoneringslijsten beperkt zijn door de categorisering waarin deze zitten en daarmee beperkt zijn in de uitvoering van hun functies. Rechtsongelijkheid speelt ook wanneer de gemeente met de bevoegdheid van diverse petten besluiten neemt, en burgers die niet teveel verdienen om recht te hebben op sociale rechtsbijstand maar te weinig geld hebben om een juridisch proces te voeren, niet voor hun belangen kunnen opkomen’.

Reactie college

Wij zijn van mening dat de uitgebreide participatie- en inspraakprocedures bij bestemmingsplannen voldoende waarborgen bieden voor belanghebbenden om hun zienswijzen naar voren te brengen en eventuele bezwaar- of beroepsprocedures te voeren. Zoals reeds vermeld, zijn de procedures in de Wabo en de Awb eveneens met rechtswaarborgen omkleed. Het gaat hierbij bovendien om laagdrempelige procedures, waarvoor geen verplichte rechtsbijstand geldt.

Advies cliëntenraden

‘De cliëntenraden van het Leger des Heils en de Brijder zijn ook niet enthousiast’.

Reactie college

Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils zijn wettelijk verplicht om binnen de eigen instelling cliëntenparticipatie vorm te geven. Om die reden hebben deze instellingen hun respectievelijke cliëntenraden ook om advies gevraagd. Beide cliëntenraden waren van mening dat zij onvoldoende gefundeerd een positief advies konden uitbrengen omdat ten tijde van de adviesaanvraag er nog geen informatie was over de wijze waarop het zorgverleningsconcept gezamenlijk vorm zou worden gegeven.

Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

iii. Brief van wijkraad Heiliglanden-De Kamp van 2 februari jl. (2011 56876)

Onderbouwing voor het centrum als zoekgebied

De wijkraad mist de onderbouwing van de keuze voor het centrumgebied. ‘De dringende keuze voor het centrum, dan wel de onmiddellijke omgeving daarvan, als voorkeurslocatie voor een unilocatie is niet onderbouwd. Lokalisaties buiten het centrum verdient de voorkeur’.

Reactie college

In de vierde voortgangsrapportage unilocatie hebben wij dit nader onderbouwd. Onze vooronderstelling is dat het centrumgebied dé plaats is waar mensen zich verzamelen, of het nu gaat om jongeren, winkelend publiek, toeristen of daklozen. Om te voorkomen dat er dagelijks verkeer ontstaat tussen de unilocatie en het centrum, hebben wij er als college, met steun van de gemeenteraad, destijds ervoor gekozen om een mogelijke unilocatie in het centrumgebied te vestigen.

Voor daklozen is het centrumgebied de uitgelezen plek om te verblijven. Er zijn openbare gelegenheden waarvan zij gebruik kunnen maken, er is (gratis) voedsel te verkrijgen, men kan zich er anoniem bewegen.

Uit nader onderzoek blijkt het goed mogelijk om mensen met een alcoholverslaving op te vangen buiten het centrumgebied. Voorwaarde is wel dat er sprake is van toegestaan en gecontroleerd gebruik van alcohol binnen de voorziening; betrokkenen hebben dan immers minder reden om elders op zoek te gaan naar alcohol. Gecombineerd met dagactiviteiten, is dit een reële optie.

Dit geldt echter niet voor verslaafden aan andere middelen. Deze zijn namelijk niet beschikbaar voor gecontroleerd gebruik, met uitzondering van de medische verstrekking van methadon.

Dit beeld wordt bevestigd door Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg (bijvoorbeeld ook tijdens de presentatie aan de commissie Samenleving d.d. 7 juli 2011) als ook door enkele gemeenten die wij hebben geconsulteerd.

Niettemin verruimen wij in een nieuw plan van aanpak het zoekgebied enigszins door de toevoeging: op loopafstand. Onder loopafstand verstaan wij de afstand die redelijkerwijs door iedereen te voet kan worden afgelegd, te weten circa 1 kilometer, ofwel 15 minuten lopen).

Overigens is de unilocatie een open voorziening, wij kunnen niet verbieden dat de gebruikers van de unilocatie het centrumgebied blijven opzoeken. Met andere woorden: een locatie ver buiten het centrum biedt geen garantie dat de doelgroep niet naar het centrum trekt. De genoemde loopafstand zien wij echter als een acceptabele norm om de eventuele overlast binnen bepaalde grenzen te hanteren.

Zoekcriteria, program van eisen en zoekproces

De wijkraad maakt opmerkingen over de gehanteerde zoekcriteria en het zoekproces.

‘De criteria en succesfactoren voor de locatiekeuze zijn uitsluitend van financieel-economische aard en gaan volstrekt voorbij aan criteria als overlast, veiligheid en leefbaarheid van de directe woonomgeving’.

‘De verstrekte lijst van alternatieve locaties, die bij het vooronderzoek betrokken zouden zijn geweest, is onbevredigend. Het aantal locaties op de lijst komt niet overeen met het genoemde aantal. GOG komt op de lijst niet voor, Prinsen Bolwerk is niet verkocht, Zijlsingel is al vergeven voor andere doeleinden, die mogelijk elders eveneens zonder problemen zijn onder te brengen. Met name Dantuma verdient aandacht’.

‘De locatie voldoet niet aan de ruimtelijke eisen. Met name ontbreekt een buitenruimte en is de oppervlakte kleiner dan volgens het programma van eisen nodig is. Hierdoor zullen bezoekers van de unilocatie zich verspreiden door de wijk’.

Reactie college

De eerste selectie mogelijke locaties heeft plaatsgevonden aan de hand van de volgende criteria:

- De locatie bevindt zich in of direct rond het centrum gebied van Haarlem.

- De locatie sluit in voldoende mate aan bij het program van eisen voor de unilocatie inclusief ruimtebeslag (1.000 – 1.400 m²).
- De stichtingskosten van de locatie past binnen de begroting van circa 1,4 mio (WOZ-waarde huidige locaties).
- De exploitatie van de locatie past binnen de begroting van circa 6 ton en de bestaande subsidierelaties met Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils.
- De locatie kent geen of oplosbare belemmeringen met betrekking tot bestemmingsplannen en eisen in de sfeer van monumentenzorg.

Pas nadat uit de quick scan op basis van bovenstaande criteria en politiek draagvlak één serieuze optie overbleef, is het volledige haalbaarheidsonderzoek inclusief het inhoudelijk deel van start gegaan. In dit inhoudelijk deel van het haalbaarheids-onderzoek komen ook de door de wijkraad genoemde aspecten naar voren. Echter, op verzoek van de commissie Samenleving is het lopende haalbaarheidsonderzoek naar de GOG opgeschort.

De gegevens over de onderzochte locaties zijn de gegevens zoals die bekend waren ten tijde van de quick scan. Het klopt dat ten tijde van de start van het openbare debat, toen ook de lijst met locaties bekend werd, sommige gegevens niet meer actueel waren.

Zoals eerder vermeld beschreef het program van eisen van Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils voor ons de meest ideale situatie. Nadat beide instellingen de locatie GOG hebben bezocht en na de eerste resultaten van het technisch haalbaarheidsonderzoek, hebben beide instellingen aangegeven dat de locatie in voldoende mate voldoet om het zorgverleningsconcept van de unilocatie uit te kunnen voeren.

Er is een buitenruimte aanwezig, al is deze klein. De aanwezigheid van de buitenruimte doet overigens niets af aan het gegeven dat bezoekers van de unilocatie kunnen gaan en staan waar zij willen: de unilocatie is geen gesloten voorziening. De GOG kan echter zodanig worden ingericht dat het voor de bewoners alleen maar aantrekkelijker wordt om er te verblijven. Zo zijn er geen slaapzalen meer zoals in de huidige nachtopvang, maar zijn er één- en tweepersoonskamers voorzien. Ook worden er in de unilocatie activiteiten aangeboden.

Ruimtelijke bezwaren

Insprekers noemen ruimtelijke bezwaren waarom de GOG een ongeschikte locatie zou zijn.

‘De GOG zal als één van de voor bezoekers belangrijkste entrees van Haarlem aan aantrekkelijkheid inboeten’.

‘De keuze voor GOG is voor de verwezenlijking van een aantal gemeentelijke projecten een ongelukkige keus (wonen boven winkels, opwaardering Kleine Houtstraat, herinrichting Turfmarkt)’

‘In de onmiddellijke omgeving is geen bewaking van de openbare ruimte. De bestaande mogelijkheden van toezicht door de wijkagent en door handhaving zijn

volstrekt onvoldoende, gezien de beschikbare personele formatie en de dreigende bezuinigingen’.

‘De Kampgarage is niet bemenst en er is dus geen permanente bewaking’,

‘De nabijheid van coffeeshops vormt eveneens een probleem’.

‘Gezien het wetsontwerp dat coffeeshops worden geweerd binnen een kring van 350 meter rondom scholen, is het bevreemdend dat er wel opvang en behandeling voor (hard)drugsverslaafden mogelijk zou zijn’.

Reactie college

Wij hebben kennis genomen van deze argumenten. Er zijn voor elk stadsdeel en elke wijk in Haarlem ruimtelijke argumenten aan te voeren die een dergelijke voorziening in de weg zouden kunnen staan. Het college weegt deze echter af tegen de wettelijke verplichting om maatschappelijke opvang te realiseren.

Vanzelfsprekend wordt er een adequaat beheersplan voor de unilocatie opgesteld. De wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven is echter ook afhankelijk van de locatie: bij elke potentiële locatie zal hiertoe een risicoanalyse worden uitgewerkt in het definitieve haalbaarheidsonderzoek. Voor de GOG geldt dat onder meer de beheersing van de risico’s in en rondom de parkeergarage.

Daarnaast zal er binnen de unilocatie, zoals dat nu ook geldt in de drie bestaande locaties, sprake zijn van huisregels die ook worden gehandhaafd door Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg. Tot slot is het zorgverleningsconcept van de unilocatie een belangrijke factor om overlast te voorkomen.

Waardevermindering onroerend goed

‘Ontwaarding van onroerend goed in de onmiddellijke omgeving wordt eveneens gevreesd’.

Reactie college

Het is lastig in te schatten wat de invloed is van de unilocatie op de waarde van nabijgelegen onroerend goed. De wetgever biedt de mogelijkheid om in formele procedures een eventueel recht op planschade vast te stellen.

Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

iv. De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief van de vergadering van 3 februari jl. (2011/36159)

De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief komen overeen met de hierboven behandelde stukken.

Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

v. Van de heer Pollé van Actiecomité UnilocatieNee van 28 februari jl. (2011/49128)

De inspreektekst van de heer Pollé komt, met uitzondering van onderstaande vragen, grotendeels overeen met de hierboven behandelde stukken.

Vermenging van doelgroepen

De heer Pollé zet vraagtekens bij het mengen van doelgroepen in één locatie. ‘Wat de gemeente zich moet afvragen is of je dak- en thuislozen en alcoholverslaafden samen onder een dak met drugsverslaafden moet willen huisvesten. Zijn zij soms niet de meest kwetsbare groep die snel in de verleiding kan komen om ook aan de drugs te gaan?’

Reactie college

Bij de fysieke inrichting van een unilocatie wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het scheiden van doelgroepen. Zo hebben de bewoners in tegenstelling tot de huidige situatie gescheiden entrees en gescheiden kamers. Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils hebben dit nog eens toegelicht tijdens hun presentatie aan de commissie Samenleving d.d. 7 juli 2011.

Van belang is dat de unilocatie vooral een tijdelijk verblijf betreft. In tegenstelling tot de huidige situatie, moet de unilocatie veel meer een passantenverblijf worden waar mensen zo kort mogelijk opgevangen worden. Voor mensen die een regio-binding hebben met onze regio, wordt zo snel mogelijk gezocht naar een meer passende en meer structurele vervolgoplossing. In die gevallen gaat het veelal om vormen van begeleid wonen. Daarvoor worden kleinere woonvormen in de wijk gerealiseerd, met name door de RIBW. Mensen die geen regiobinding hebben, worden begeleid naar de regio waar zij die regiobinding wel kunnen laten gelden.

Tot slot is de unilocatie onderdeel van een totaalaanpak voor de problematiek van dak- en thuislozen en verslaafden. De unilocatie is een deel van de oplossing van de problematiek. Wij werken nog steeds aan het realiseren van adequate vervolgoplossingen en opvangvoorzieningen die meer rekening houden met de verschillende achtergrond van de verschillende doelgroepen. Zo hebben we met de realisatie van de Wissel al een deel van de verslaafden een beter alternatief kunnen bieden dan de huidige nachtopvang. Dat proces is nog steeds gaande.

Het haalbaarheidsonderzoek is al afgerond

De heer Pollé heeft de indruk dat het haalbaarheidsonderzoek GOG al is afgerond, ook voordat het openbare debat werd gestart.

Reactie college

Op basis van het eerste technische haalbaarheidsonderzoek hebben Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils ingestemd met de beoogde locatie GOG. De verdere uitwerking van dit technisch haalbaarheidsonderzoek is tijdelijk gestopt naar aanleiding van het politieke en maatschappelijke debat dat over de unilocatie is ontstaan. Het college heeft naar aanleiding van de reacties uit de samenleving besloten dat er naast het technisch deel ook een inhoudelijk deel moest worden opgesteld. Hierin zouden wij de vragen en zienswijzen van belanghebbenden behandelen, wat wij nu in deze separate nota doen. Het haalbaarheidsonderzoek GOG is dus niet afgerond.

Een reactie op de inspreekteksten en stukken van de indieners van het burgerinitiatief, te weten:

vi. De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief tijdens de vergadering van 17 maart jl. (zie bijlage)

De inspreekteksten van de indieners van het burgerinitiatief komen overeen met de hierboven behandelde stukken.

Een reactie op de commissiebehandeling van het burgerinitiatief van 17 maart 2011 en gedane toezeggingen

Tijdens de behandeling van het burgerinitiatief zegt wethouder Van der Hoek, op verzoek van D66, toe na te gaan of de huidige bestemmingsplannen voldoende rechtszekerheid bieden aan burgers.

Het college is van mening dat de WABO voldoende waarborgen voor belanghebbenden biedt om in wettelijk vastgelegde procedures hun recht te doen gelden.

Zowel de wetgever als jurisprudentie zorgen ervoor dat bestemmingsplannen concreter moeten worden beschreven dan voorheen het geval was. Om die reden onderzoeken wij momenteel of het mogelijk en wenselijk is om in de toekomst onderscheid te maken tussen specifieke maatschappelijke voorzieningen. Vanwege het unieke en eenmalige karakter van de unilocatie, dat onvergelijkbaar is met andere voorzieningen, is de wenselijkheid en noodzakelijkheid hiervan voor de unilocatie volgens ons nog niet duidelijk.

Tijdens de behandeling van de stukken over de unilocatie zegt wethouder Van der Hoek toe, een antwoord te geven op de door het CDA gestelde vragen, te weten:

- Klopt het dat slechts twee zoekcriteria worden aangepast, te weten het minimale vloeroppervlak naar 800 vierkante meter en een straal van één kilometer in en om het centrum?
- Committeert het college zich aan de nu geformuleerde criteria of zijn in de komende tijd nog wijzigingen te voorzien?
- Klopt het dat het college vasthoudt aan de tot nu toe gehanteerde menging van functies?

In de vierde voortgangsrapportage unilocatie (2011/50334) hebben wij beargumenteerd op welke en op welke wijze wij de zoekcriteria willen verruimen. Gehoord de discussie in de gemeenteraad en andere belanghebbenden, beperken wij het zoekgebied niet meer tot uitsluitend het centrumgebied. Wel moet er sprake zijn van een locatie op loopafstand van het centrumgebied. Onder loopafstand verstaan wij de afstand die redelijkerwijs door iedereen te voet kan worden afgelegd, te weten circa 1 kilometer, ofwel 15 minuten lopen).

Het bestaande programma van eisen beschrijft de optimale situatie, waarin wordt uitgegaan van een benodigde aantal vierkante meters van 1.000 tot 1.400 m². Echter in het benodigde ruimtebeslag is enige flexibiliteit mogelijk, bijvoorbeeld omdat de mogelijkheid bestaat om de benodigde kantoorfuncties te scheiden van de feitelijke unilocatie. De mate waarin flexibiliteit mogelijk is, hangt echter vooral af van de mogelijkheden van het pand.

Het aantal benodigde vierkante meters wordt afgeleid van het programma van eisen van Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg. Zij hebben recent dit program geactualiseerd. Eén en ander wordt verwerkt in een nieuw plan van aanpak dat wij binnenkort aan de commissie Samenleving zenden.

Binnen het concept van de unilocatie gaan Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg nog steeds uit van een mening van functies om de integraliteit van het zorgconcept te waarborgen. Hierin schuilt de belangrijkste meerwaarde van het concept unilocatie.

- Biedt deze locatie voldoende ruimte voor al deze functies voor het beoogde aantal cliënten?
- Is er een fatsoenlijke buitenruimte conform het plan van eisen?
- Wat is de huidige status van het onderzoek en waarom is het nog niet afgerond? Blijft het bij een quick scan of wordt het een echt onderzoek?
- Hoe groot is de kans dat deze locatie haalbaar is als het oppervlak eigenlijk al niet voldoet?
- Hoe wil de wethouder uitleggen dat dit de enige haalbare locatie is in de hele stad, terwijl hij bij de keuze voor deze locatie aanvankelijk verzwegen heeft dat die niet voldoet aan de criteria en evenmin heeft aangegeven waarom andere locaties zijn afgevallen.

Nadat Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg de locatie GOG hebben bezocht en na de eerste resultaten van het technisch haalbaarheidsonderzoek, hebben beide instellingen aangegeven dat de locatie in voldoende mate voldoet om het zorgverleningsconcept van de unilocatie uit te kunnen voeren.

Bij de aanbiedingsbrief en de achterliggende documentatie bij het feitenrelaas, trof u ook de laatste versie van het haalbaarheidsonderzoek naar de locatie GOG. Dit technisch haalbaarheidsonderzoek is gestart nadat uit de quick scan was gebleken dat de optie GOG als laatste optie overbleef. Op basis van dit technisch onderzoek hebben Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils ingestemd met de beoogde locatie GOG. De verdere uitwerking van het haalbaarheidsonderzoek is tijdelijk gestopt naar aanleiding van het politieke en maatschappelijke debat dat over de unilocatie is ontstaan. De status van het technisch haalbaarheidsonderzoek is dus dat er sprake is van een concept dat nog niet gereed is.

Naast het technisch haalbaarheidsonderzoek, hebben wij destijds opdracht gegeven ook een inhoudelijk haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Hierin zullen de vragen en zienswijzen van belanghebbenden worden behandeld. Met de voorliggende

separate beantwoording van het burgerinitiatief, hebben wij dit inhoudelijke deel goeddeels al gerealiseerd.

Op het moment dat wij de GOG aan de commissie hebben voorgelegd, was dit de enige optie die door alle partijen als zodanig kansrijk werd gezien dat een haalbaarheidsonderzoek gestart kon worden.

Naar aanleiding van de behandeling van de stukken over de unilocatie wordt afgesproken dat wethouder Van der Hoek een aanzet maakt waarin het volgende wordt opgenomen en wat als basis dient voor de bespreking in de commissie:

- Wat zijn de criteria waaraan een unilocatie moet voldoen waaronder in ieder geval de groepsdifferentiatie en het benodigd aantal vierkante meters
- Wat is de te volgen koers

Het college heeft aangegeven dat wij een nieuw plan van aanpak presenteren in september 2011. Dat plan van aanpak bestaat uit:

- een actualisering van het program van eisen van Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg, inclusief bandbreedtes;
- op basis hiervan de zoekcriteria voor geschikte locaties inclusief de wijze waarop locaties aan de criteria worden getoetst;
- een participatie en inspraakplan;

- Een compleet feitenrelaas over wat is besloten

Het feitenrelaas en de onderliggende documentatie ter inzage heeft u inmiddels ontvangen (STZ/WWGZ/2011/114391). Het feitenrelaas bevat een beknopt overzicht van alle documenten, besluiten en processtappen vanaf 2008 tot en met 2011. De onderliggende documentatie heeft ter inzage gelegen bij de griffie.

- Meer duidelijkheid over de juridische haalbaarheid van de locatie GOG

Gelet op de beoogde functies die uitgevoerd worden in de unilocatie, is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Voor de GOG houdt dit onder meer in dat een omgevingsvergunning voor de afwijking van het bestemmingsplan nodig is.

- Meer duidelijkheid over hoe de uitvoerders, in casu Brijderstichting en Leger des Heils, de unilocatie willen vormgeven en wat hun positie is (tijdens de volgend bespreking worden zij uitgenodigd om hierover hun toelichting te geven)

Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg hebben dit toegelicht in de commissie Samenleving d.d. 7 juli 2011. In deze presentatie zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Samenwerking tussen opvang en verslavingszorg: er is sprake van een integraal aanbod uitgevoerd door een multidisciplinair team
- De unilocatie realiseert hierdoor een snellere en doelmatige doorstroom.
- Er is sprake van 24 uur zorg, wat bijdraagt aan overlastbeperking

14

- Er is sprake van dagbesteding, zowel binnen als buiten de unilocatie
- De huidige slaapzalen komen te vervallen en worden 1 a 2 persoonskamers

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders.

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

mr. B.B. Schneiders